

UCHWAŁA

Dnia 14 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jarosław Sobutka

Łukasz Jan Kotynia (ławnik Sądu Najwyższego)

Protokolant starszy sekretarz sądowy Mariusz Pogorzelski

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na posiedzeniu w dniu 14 października 2021 roku sprawy w przedmiocie zawieszenia sędziego Sądu Rejonowego w Ł. K. F. w czynnościach służbowych albo uchylenia zarządzenia o przerwie w wykonywaniu tych czynności

na podst. art. 130 § 3 i art. 131 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych

uchwalił:

uchylić zarządzenie Prezesa Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 16 września 2021 roku nr (...) o przerwie w wykonywaniu czynności służbowych przez sędziego K. F..

UZASADNIENIE

Zarządzeniem nr (...) z dnia 16 września 2021 roku Prezes Sądu Rejonowego w Ł. na podstawie art. 130 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (p.u.s.p.) zarządził natychmiastową przerwę w wykonywaniu czynności służbowych wobec sędziego K. F. na okres miesiąca od dnia wydania zarządzenia.

W uzasadnieniu zarządzenia wskazano, iż pismem z dnia 16 września 2021 roku Naczelnik Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej poinformował, że prowadzone pod sygn. akt PK XIV (...) śledztwo dotyczy m. in. złożenia fałszywego oświadczenia majątkowego przez sędziego. W piśmie tym dodano, iż w

sytuacji zasadności sformułowania zarzutu popełnienia przestępstwa przez sędziego zostanie skierowany do Sądu Najwyższego wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej (k. 11-12 akt sprawy).

Zasadniczym powodem podjętej decyzji była powyższa informacja o wszczęciu postępowania przygotowawczego zmierzającego do ustalenia czy sędzia Sądu Rejonowego w Ł. K. F. składając oświadczenie majątkowe w dniu 20 marca 2020 roku dopuścił się występku z art. 233 § 6 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k., który to czyn może wyczerpywać również znamiona przewinienia dyscyplinarnego. Z tą okolicznością związane były dalsze argumenty mające świadczyć o zasadności natychmiastowego odsunięcia sędziego od orzekania, jak istotne interesy służby nakazujące szczególny wzgląd na odbiór społeczny wymiaru sprawiedliwości i budowanie w ten sposób zaufania społecznego, potrzebę zapewnienia bezstronności, a jednocześnie brak konieczności wykazania, że doszło do popełnienia czynu, a jedynie uzasadnione przyjęcie na podstawie okoliczności faktycznych danej sprawy, że chodzi o domniemanie dokonania czynu przez sędziego. W ocenie prezesa, ze względu na rodzaj czynu powaga sądu lub istotny interes służby wymagają, zgodnie z treścią art. 130 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, natychmiastowego odsunięcia sędziego od wykonywania obowiązków służbowych (k. 3-5 akt Sądu Najwyższego).

Sędzia K. F. po wyznaczeniu posiedzenia przez Sąd Najwyższy złożył na potrzeby tego postępowania pisemne oświadczenie, w którym wniósł o uchylenie zarządzenia Prezesa Sądu Rejonowego w Ł. nr (...) z dnia 16 września 2021 roku. Wskazał, iż nie popełnił żadnego czynu, który mógłby stanowić podstawę odsunięcia go od czynności służbowych lub zawieszenia. Zakwestionował także możliwość czynienia ustaleń dowodowych w tym przedmiocie na podstawie pisma Prokuratury Krajowej informującej o wszczęciu śledztwa w fazie *in rem* lub informacji prasowych.

Sąd Najwyższy uznał co następuje.

Przechodząc do merytorycznej analizy sprawy, odwołać się na wstępie należy do ugruntowanego poglądu Sądu Najwyższego, zgodnie z którym w postępowaniu w przedmiocie zawieszenia sędziego w czynnościach służbowych

przedmiotem analizy jest „tylko ustalenie, czy zgromadzony dotychczas materiał dowodowy nakazuje uniemożliwienie wykonywania przez sędziego czynności służbowych, z uwagi na rodzaj zarzucanego mu czynu, zwłaszcza gdy pełnienie przez niego w takiej sytuacji obowiązków związanych z wykonywaniem wymiaru sprawiedliwości godziłoby w powagę sądu (por. m. in. uchwałę Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 27 marca 2007 r., SNO 14/07, Lex nr 471781). Niezbędne jest zatem ustalenie istnienia dowodów obciążających sędziego i stwierdzenie pewnego prawdopodobieństwa ich wiarygodności (uchwała SN z dnia 20 marca 2008 r., SNO 21/08, Lex 1288815).

Należy stanowczo podkreślić, iż instytucja zawieszenia sędziego w czynnościach przewidziana w art. 130 § 3 p.u.s.p. stosowana jest przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego i przed podjęciem uchwały zezwalającej na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, a więc gdy materiał dowodowy nie jest jeszcze kompletny. Zważając jednak w równym stopniu na potrzebę obrony sędziego przed ewentualnymi próbami zastraszania go czy presji ze strony innych władz, podstawę do podjęcia uchwały o zawieszeniu sędziego w czynnościach służbowych w trybie art. 130 § 3 p.u.s.p. stanowią dane, które uzasadniają dostatecznie podejrzenie, że sędzia dopuścił się czynu wymagającego natychmiastowego odsunięcia go od wykonywania obowiązków służbowych. Jest to warunek materialny, przy czym nie chodzi tu o ustalenie, że sędzia popełnił określony czyn, ale o to, że zebrane dowody wskazują na prawdopodobieństwo tego (uchwała SN z dnia 22 lutego 2012 r., SNO 8/12, Lex 1215817).

Dokonując zatem analizy materiału dowodowego mogącego podlegać ocenie sądu co do istnienia podstaw uprawdopodobnienia zaistnienia czynu uzasadniającego odsunięcie sędziego od wykonywania obowiązków służbowych, a w konsekwencji jego zawieszenie w czynnościach, stwierdzić należy, iż w istocie danych takich w przedmiotowej sprawie nie ma. Poza lakoniczną informacją Prokuratury Krajowej przedstawioną w piśmie z dnia 16 września 2021 roku oraz doniesieniami medialnymi, na co powołał się w zarządzeniu Prezes Sądu Rejonowego, podkreślić należy, iż brak jest jakichkolwiek wiarygodnych informacji

mogących wskazywać na zasadność prawdopodobieństwa popełnienia czynu zabronionego, a nawet przewinienia służbowego przez sędziego, co jest niezbędne do stwierdzenia, że domniemane zachowanie sędziego w rzeczywistości miało miejsce. Prokurator wyraźnie zresztą w ww. piśmie wskazał, iż w sytuacji, w której zachodzić będą podstawy do przedstawienia sędziemu zarzutu popełnienia przestępstwa, skierowany zostanie do Sądu Najwyższego wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej. Wniosek taki nie wpłynął. Podobnie, rzecznik dyscyplinarny nie wszczął postępowania dyscyplinarnego związanego z zaistnieniem dostatecznie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przewinienia dyscyplinarnego.

Sąd Najwyższy w niniejszym składzie nie podziela stanowczo poglądu wyrażonego w uchwale SN z dnia 11 stycznia 2007 r. (SNO 76/06, Lex 569075), iż potrzeba ochrony istotnych interesów służby po myśli art. 130 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych może zostać wywołana li tylko przekazaną prezesowi sądu rejonowego przez prokuratora informacją o wszczęciu śledztwa w sprawie popełnienia przestępstwa przez sędziego.

Sąd Najwyższy uznał, że nie mogą stanowić podstawy co najmniej wielotygodniowego odsunięcia sędziego od orzekania niepotwierdzone dowodowo doniesienia medialne, wywołane lub potwierdzone informacją udzieloną przez organy prokuratury, względnie służb wykonujących czynności na polecenie prokuratury. Działanie takie mogłoby prowadzić do powstania niebezpieczeństwa arbitralnego eliminowania z działalności orzeczniczej sędziów za pomocą – uzasadnionych lub nie – czynności procesowych dokonywanych nawet nie wobec samego sędziego, a innych osób, ale w sferze medialnej intencjonalnie ukierunkowanych przeciwko sędziemu.

Stanowiące podstawę wydania przez Prezesa Sądu Rejonowego w Ł. wskazane w art. 130 § 1 p.u.s.p. okoliczności – czyli w realiach sprawy wzgląd na rodzaj czynu dokonanego przez sędziego, powaga sądu lub istotne interesy służby

– w niniejszej sprawie w chwili obecnej nie stanowią podstawy odsunięcia sędziego od orzekania i jego dalszego zawieszenia. Ocena okoliczności związanych z czynem będącym przedmiotem śledztwa Prokuratury Krajowej i postępowania wyjaśniającego rzecznika dyscyplinarnego, w szczególności dotyczące jego sprawstwa, nie doprowadziły do przyjęcia, że zachodzi konieczność zawieszenia sędziego K. F. w obowiązkach służbowych, bowiem nie sposób zweryfikować prawdopodobieństwa udziału sędziego w zdarzeniach będących przedmiotem śledztwa. Nie sposób więc w oparciu o posiadane dane przyjąć, aby kontynuowanie przez niego działalności orzeczniczej mogło obecnie istotnie godzić w dobro służby sędziowskiej i wymiaru sprawiedliwości (w tym powagę sądu).

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy uchwalił jak na wstępie.